<u>הרצאה 4</u>

בתכנית merge_sort הגענו לנוסחת נסיגה במבנה הבא:

$T(n) <= C1 + 2T(n/2) + Dn$

ופתרנו אותה בשיטת ההצבה.

מה היה קורה אם הינו מנתחים קוד אחר שנוסחת הנסיגה שלו היתה מהצורות הבאות:

$T(n)=C1 + 2T(n/3) + Dn$

$T(n)=C1 + 2T(n/3) + Dn^2$

$T(n)=C1 + 4T(n/5) + Dn^2$

או באופן כללי מהצורה הבאה:

$T(n)=aT(n/b) + f(n)$

כאשר $a \geq 1$ **ו-** $b > 1$ **ו- f(n) היא פונקציה שתלויה ב- n.**

כאשר הפעילו את שיטת ההצבה על הנוסחה האחרונה קיבלו תוצאה שנקראת משפט המסטר ומאפשרת להסיק ישר את הסיבוכיות. משפט המסטר מבחין בין שלושה מקרים ובכל מקרה התוצאה שונה.

להלן דוגמאות של כל אחד מ- 3 המקרים:

$T(n)=C1 + 2T(n/3) + Dn$

מקרה 1:

$T(n)=C1 + 2T(n/3) + D\log_2 n$

a=2 b=3 $n^{\log_b a} = n^{\log_3 2}$ $> f(n)=C1+D\log_2 n$

לפי מקרה 1 של משפט המסטר : $T(n) = \theta(n^{\log_3 2})$

מקרה 2:

T(n)=C1 +3T(n/3) +Dn

a=3 b=3 $n^{\log_b a} = n^{\log_3 3}$ **= f(n)=C1+Dn**

לפי מקרה 2 של משפט המסטר : $T(n)=\theta(nlogn)$

מקרה 3:

a=2 b=3 $n^{\log_b a} = n^{\log_3 2}$ **< f(n)=C1+Dn**

לפי מקרה 3 של משפט המסטר : $T(n)=\theta(n)$

הדוגמה הבאה לא מתאימה למבנה של משפט המסטר:

T(n)=C1+T(n/6)+2T(n/10)+Dn

אבל מהדוגמה הנ"ל נובע ש-

T(n)<=C1+T(n/6)+2T(n/6)+Dn

ששקול ל-

T(n)<=C1+3T(n/6)+Dn

הדוגמה הנ"ל מתאימה למבנה של משפט המסטר
אבל בגלל שבנוסחה יש => במקום = אז המסקנה
תהיה O במקום θ

a=3 b=6 $n^{\log_b a} = n^{\log_6 3}$ **< f(n)=C1+Dn**

->T(n)=O(n)

מצד שני מהנוסחה הראשונה נובע ש:

T(n)>=C1+T(n/10)+2T(n/10)+Dn

ששקול ל-

T(n)>=C1+3T(n/10)+Dn

הדוגמה הנ"ל מתאימה למבנה של משפט המסטר
אבל בגלל שבנוסחה יש =< במקום = אז המסקנה
תהיה Ω במקום θ

a=3 b=10 $n^{\log_b a} = n^{\log_{10} 3}$ **< f(n)=C1+Dn**

->T(n)=Ω(n)

ולכן בגלל שה- O וה- Ω שווים הראנו שמתקיים $T(n)=\theta(n)$

נחזור על התהליך הנ"ל על דוגמה נוספת:

$T(n)=T(n/3)+T(2n/3)+n$

$T(n)<=2T(2n/3)+n$

a=2 b=3/2 $n^{\log_b a}=n^{\log_{3/2} 2}$ **f(n)=n**
->T(n)=O($n^{\log_{3/2} 2}$ **)**

$T(n)>=2T(n/3)+n$

a=2 b=3 $n^{\log_b a}=n^{\log_3 2}$ **f(n)=n**
->$T(n)=\Omega(n)$

בדוגמה הנ"ל הגענו ל- O ו- Ω שאינם שווים ולכן לא נוכל להגיע ל- θ בשיטה הנ"ל.

כדי להגיע ל- θ בדוגמה הנ"ל נשתמש בשיטה אחרת שנקראת שיטת עץ רקורסיה שנציג להלן.

שיטת עץ רקורסיה

נסתכל על הנוסחה הבאה:

$$T(n)=T(n/3)+T(2n/3)+n$$

נציג אותה כעץ שנראה כך:

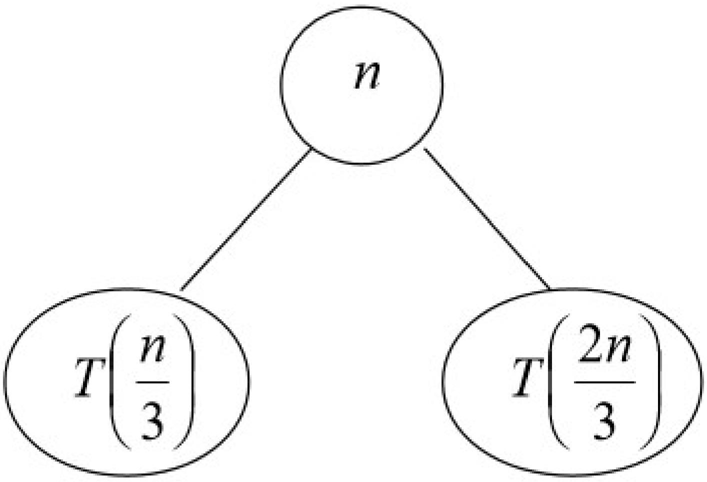

את האיבר החופשי שמים בשורש ואת שני האיברים עם ה- T שמים כבנים שלו, כאשר את הקטן משני הבנים שמים בצד שמאל.
התכונה של העץ הנ"ל היא שסכום כל האיברים בעץ שווה ל- $T(n)$

כעת נמשיך לפתח את העץ הנ"ל. נציב $n/3$ במקום n בנוסחה המקורית ונקבל:

$$T(n/3)=T(n/3^2)+T(2n/3^2)+n/3$$

נציב את $T(n/3^2)+T(2n/3^2)+n/3$ במקום $T(n/3)$ בעץ המקורי ונקבל:

את העץ הבא:

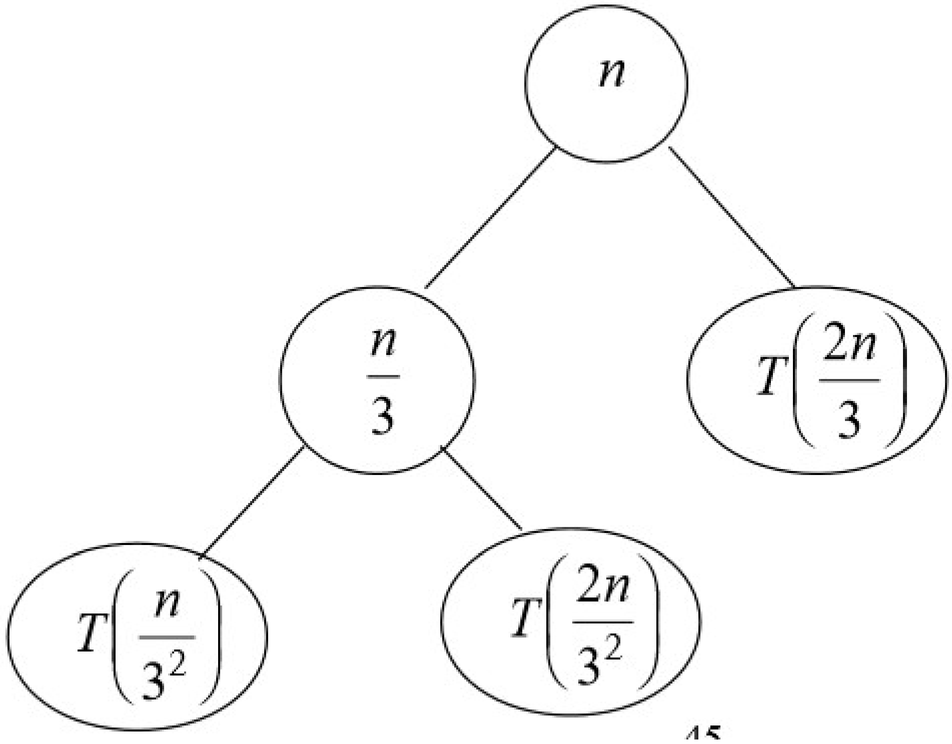

נמשיך את התהליך גם עבור $T(2n/3)$ ונקבל את העץ הבא:

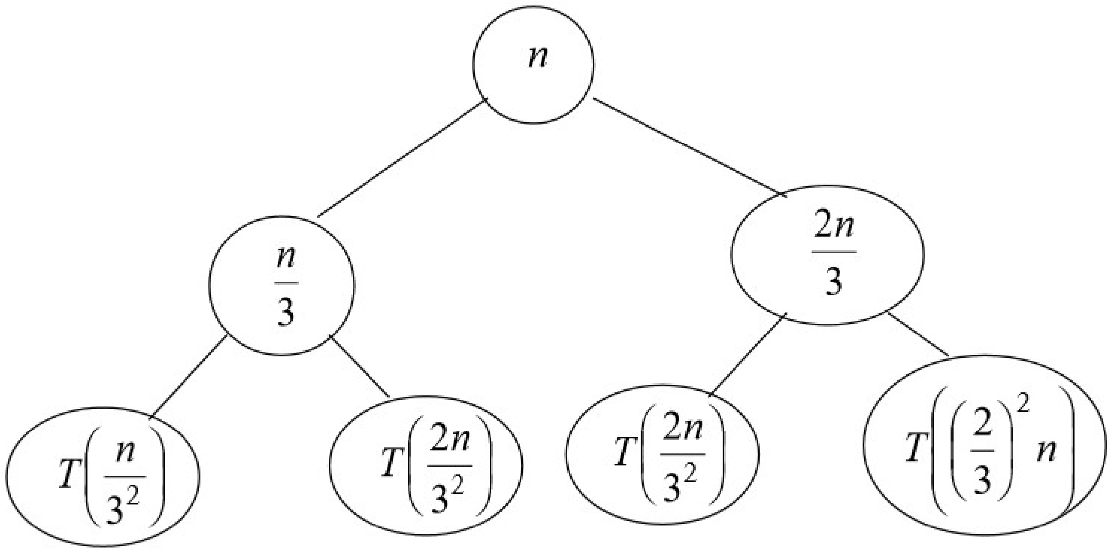

אם נמשיך את התהליך נקבל את העץ הבא:

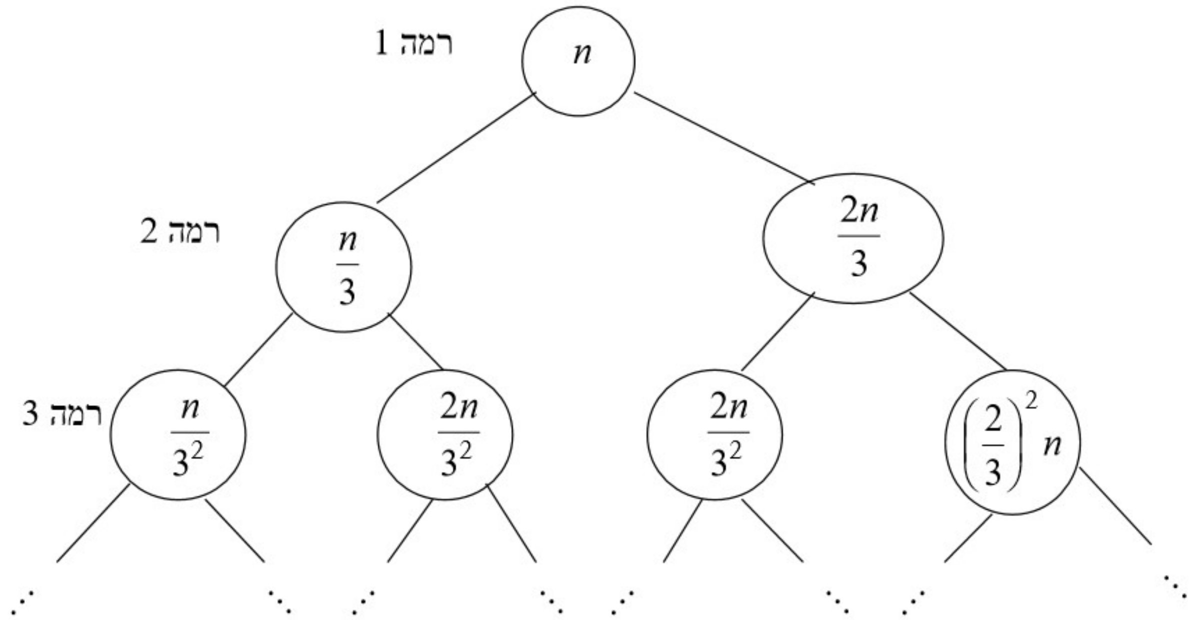

האיבר השמאלי ביותר ברמה 3 התקבל כתוצאה מחישוב של $T(\frac{n}{3^2})$ **באופן כללי האיבר השמאלי ביותר ברמה i התקבל מחישוב של** $T(\frac{n}{3^{i-1}})$

שימו לב שמה שבתוך ה- T בחישוב האחרון הולך וקטן ככל שעולים ברמה. באיזשהו שלב מה שבתוך ה- T יהיה קטן מ- 1

ואז הוא יהיה שווה ל- 0. כי בנוסחאות הנסיגה שמגיעות מקוד בדרך כלל הנסיגה נעצרת כאשר מה שבתוך ה- T קטן מ- 1.

לכן רמה תהיה מלאה כל עוד מה שבתוך ה- T שממנו מתקבלים האיברים ברמה יהיה גדול מ- 1. לאחר מכן הרמה לא תהיה מלאה כי לא נשאיר בעץ איברים שהערך שלהם הוא 0.

נסמן ב-

x מספר הרמות בעץ
y מספר הרמות המלאות בעץ

בדוגמה הזאת סכום כל הרמות זהה ושווה ל- n

האיבר הקטן ביותר בכל רמה נמצא בצד שמאל והגדול ביותר בצד ימין

האיבר הקטן ביותר ברמה i שווה ל- $\frac{n}{3^{i-1}}$

האיבר הקטן ביותר ברמה y שווה ל- $\frac{n}{3^{y-1}}$

אם היה איבר ברמה y+1 אז האיבר הקטן ביותר ברמה y+1 היה מתקבל כתוצאה מחישוב של $T\left(\frac{n}{3^{y}}<1\right)$ **אבל האיבר הזה לא קיים ולכן מה שבתוך ה- T חייב להיות קטן מ- 1:**

ולכן נקבל: $\frac{n}{3^{y}}<1$

ששקול ל-

$$n < 3^y$$

ששקול ל-

$$\log_3 n < y$$

ולכן נקבל:

$$T(n) \geq \underbrace{n + n + \ldots + n}_{y \text{ פעמים}} = ny > n\log_3 n = \theta(n\log n)$$

ולכן הראנו שמתקיים:

$$T(n) = \Omega(n\log n)$$

לכוון השני.

האיבר הגדול ביותר בכל רמה נמצא בצד ימין ו

האיבר הגדול ביותר ברמה i שווה ל- $\left(\frac{2}{3}\right)^{i-1} n$

האיבר הגדול ביותר ברמה x שווה ל- $\left(\frac{2}{3}\right)^{x-1} n$

האיבר הגדול ביותר ברמה x התקבל כתוצאה של

$$T\left(\left(\frac{2}{3}\right)^{x-1} n\right)$$

מאחר והאיבר הזה קיים (ואינו 0) מה שבתוך ה- T חייב להיות גדול או שווה ל- 1. ולכן נקבל ש-

$$\left(\frac{2}{3}\right)^{x-1} n \geq 1$$

ששקול ל-

$$n \geq \left(\frac{3}{2}\right)^{x-1}$$

ששקול ל-

$$\log_{3/2} n \geq x-1$$

ששקול ל-

$$x \leq \log_{3/2} n+1$$

מאחר וסכום כל רמה מלאה שווה ל- n
וסכום כל רמה שאינה מלאה קטן או שווה ל- n
ובעץ יש בסך הכל x רמות נקבל:

$$T(n) \leq \underbrace{n+n+\ldots+n}_{x \text{ פעמים}} = nx \leq n(\log_{3/2} n+1) = \theta(nlogn)$$

ולכן הראנו שמתקיים:

$$T(n) = O(nlogn)$$

בגלל שה- O וה- Ω שווים הראינו שמתקיים:

$$T(n) = \theta(nlogn)$$

בדוגמה הנ"ל כל הרמות היו שוות.

באופן כללי נסתכל על העץ הבא:

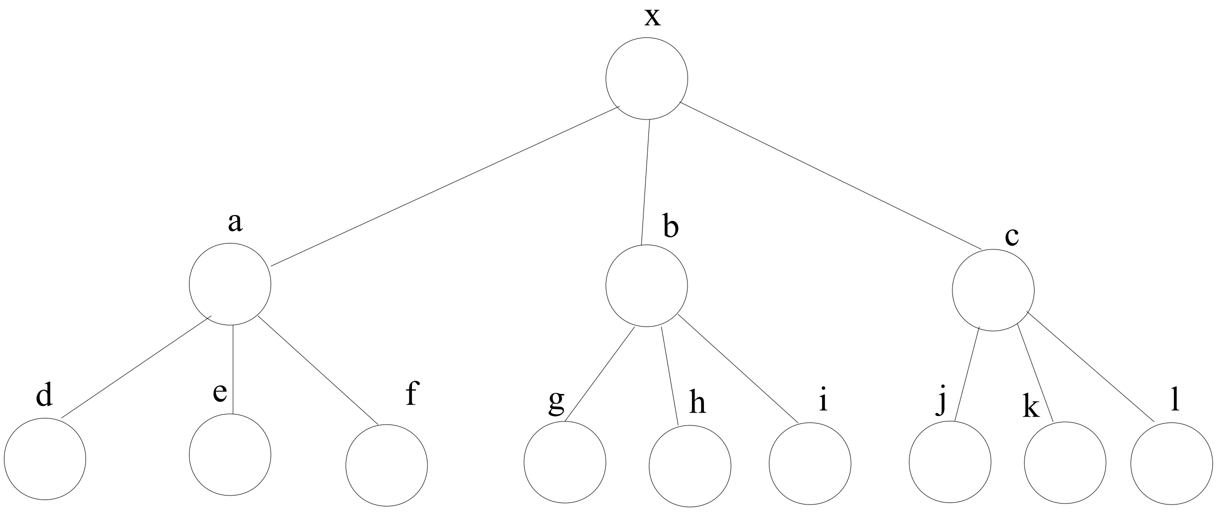

נניח ש- $a+b+c=qx$

דהינו סכום הבנים ברמה השניה שווה ל- q כפול השורש.

בעצים מהסוג הנ"ל סכום הבנים של כל צומת שווה ל- q כפול הצומת ולכן:

$$d+e+f=a\cdot q$$

$$g+h+i=b\cdot q$$

$$j+k+l=c\cdot q$$

לכן נקבל שסכום האיברים ברמה השלישית שווה ל-

$$d+e+f+g+h+i+j+k+l=a\cdot q+b\cdot q+c\cdot q=(a+b+c)\cdot q=x\cdot q\cdot q=x\cdot q^2$$

באופן דומה נקבל שסכום האיברים ברמה הרביעית שווה ל- $x\cdot q^3$ **וכן הלאה.**

במקרה ש- q=1 סכום כל הרמות זהה ואת זה ראינו בדוגמה הקודמת. במקרה שבו- q<1 סכום הרמות הולך וקטן ובסופו של דבר הסיבוכיות יוצאת שווה לשורש. המקרה הזה מודגם בדוגמה 2 בעמוד 51 בחוברת.

במקרה שבו- $q>1$ סכום הרמות הולך וגדל. במקרה הזה שיטת עץ הרקורסיה לא מגיעה להערכה של θ בגלל שה- O וה- Ω שונים. במקרה הזה אי אפשר להגיע ל- θ גם בשיטות אחרות אבל אפשר בשיטות נומריות להתקרב להערכה של θ לכל רמת דיוק שנרצה.

המקרה שבו- $q>1$ מודגם בדוגמה 3 בעמוד 54 בחוברת.